1

ביאור מספיק שלא יסופק על בעל שכל
וכבר התבאר לך היות אחד בעצמו
כתה בשלשה השמות האלה כשכל
הפעולות המיוחסות לכל אחד מאלו
השלשה הסכלה על דבר אחד וכן ש
אמרו חכמי המשנה [illegible] אמרו
יורד ומתעה עולה ומשטין נוטל רשות
ונוטל נשמה הנה התבאר לך שאיש
האחד [illegible] במראה הנבואה בעת המגפה
וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים
שלא הראה זה אלא להורות על ענין
הוא בעצמו והוא הנראה אליו במראה
הנבואה כחק מדיבני יהושע בן הכהן
הגדול והשטן עומד על ימינו לשטנו
[illegible] כבואר רחקו מאתו יתבאר [illegible]
[illegible] השטן [illegible] והוא אשר ראה
בלעם גם כן במראה הנבואה בדרך באמרו
לו הנה אנכי יצאתי לשטן [illegible] שטן
[illegible] שטה [illegible] ר"ל שהוא
מענין הנטיה והסור מהדבר מפני שהוא
מטה מדרך האמת בלי ספק ויריט כדרך
הטעות והשגיאה ועל הענין ההוא נא
מר כי יצר לב האדם רע מנעוריו
וכבר ידעת פירוש זה הדעת בתורתנו
ה' יצר טוב ויצר רע ואמרם [illegible]
וכבר אמרת שיצר הרע [illegible] שבן אדם
כי [illegible] לפתח חטאת רובץ וכמו שא
מר [illegible] מנעוריו ויצר הטוב אמנם ימצא
[illegible] שכלו ולזה אמרו נקרא
יצר [illegible] ונקרא יצר טוב ילד
מסכן וחכם [illegible] האדם
[illegible] יצר קטנה ואנ
בה מעט [illegible] כל אלו הדברים נמצאו כתוב
לחכמים ז"ל מפורסמים ואחר שבארו לנו
שיצר הרע הוא השטן והוא המלאך
בלא ספק ר"ל שהוא גם כן נקרא מלאך

מפני שהוא מבני אלהים [illegible]
מלאך כאמרו אם כן [illegible]
בדברי החכמים שבכל אדם נלוו שני
מלאכים אחד מימינו ואחד משמאלו
יצר טוב ויצר רע [illegible] ובביאור אמרו
[illegible] שני המלאכים האלה אחד
טוב ואחד רע וראה כמה נגלה לנו
זה מאמר מפליאות הבורא וכמה [illegible]
מדמיונות בלתי אמתיות ואיני רואה
עצמי אלא שכבר ביארתי ופרשתי ענין
איוב עד אחריתו ותכליתו אבל אני רוצה
לבאר לך הדעת המיוחס לאיוב והדעת
המיוחס לכל אחד מחביריו מה שנראו
לי [illegible] כל אחד מהם ולא [illegible]
לזולת זה מן המאמרים אשר הביאם סדר
הדברים כמו שבארתי לך בראש זה
המאמר

פרק כג

כאשר הונחה ענין
איוב [illegible]
מה שאירע והיה הענין המוסכם עליו מן
החמשה ר"ל איוב וחביריו שכל מה שא
באיוב ידוע אליו ית' ושהשם הביא אל
אותם המכות וכלם מסכימים גם כן שהוא אין
לפניו עולה ולא ייוחס לו חמס [illegible]
הענינים גם כן בדברי איוב הרבה ובשתמצא
בדברי החמשה מענין [illegible]
שתמצא הדברים שאמרם האחד מהם
אמורים כלם ונכפלו הענינים ונתערבו
ונכנס בתוכם ענין איוב חוץ מבואו
וצרותיו עם רוב יושרו וספור צדקותיו
ונדיבות טבעיו וטוב פעליו [illegible] ונכנס בדברי
חביריו להערה על הסכל ודברים לשכ
צערו וכי ראוי לו לשתוק ולא ישלח רסן
לשונו כאיש שירב אל איש אבל [illegible]
למשפטי השם וישתוק והוא אומר שהוא
מכאוביו [illegible] ולא התישב ולא [illegible]

מה שראו וחביריו כלם הסכימו שכל ענ'
טוב עמל טוב וכל ענ' הרע ענש וכי זה
רשע א' שכר לבד בהעדר הרע מכנאו
יהפך הענין עליו וימות הוא ויחולו עלי'
מכאובים ובניו וכוריע ערות וכשתוא
עוד הש' בריע' א' אפשר מכלד'
ידיעת הש' מהן ומנעו' והענין
הבאה הוא נכל בדברי אליפז ובלדד וצופר
וישליטתן הסכימו על זה הדעת ואין זה
המכוין בזה הענין כלו אבל המכוון מה
שנבדל בו כל אחד מהם וידיעת דיעתו בז'
הענין והוא חולי הרע שבמכאובים והחזק
שבהם בלם שבאנשים והישר שבהם
והיה דעת איוב כי שזה הענין ראיה על
השווה הצדיק והרשע אצלו יודע כזון
כל האדם והוא אמרו בכל דבריו אחת
היא על כן אמרתי תם ורשע הוא מכלה
אם שוט ימית פתאום למסת נקיים ילעג
אמר כי שוט ימית פתאום וימית כלמ'
שאמר שאחר למסת נקיים ילעג ואחר
כי חוזק זה הדעת באמרו זה ימות בעצם
תומו כלו שלאנן ושליו עטיניו מלאו חלב
וזה ימות בנפש מרה ולא אכל בטובה
יחדו על עפר ישכבו ורמה תכסה עליהם
וכן התחיל להביא ראיה בטוב ענין אנשי
הרשע והצלחתם והרחיב המאמר בזה
מאד אם זכרתי ונבהלתי ואחז בשרי
פלצות מדוע רשעים יחיו עתקו גם גברו
חיל זרעם נכון לפניהם ואחר ספרו זאת
ההצלחה התחיל ואמר לחולקים עליו
אם הוא ענין כמו שתחשבו שבני זה הכופר
המ...ה ימותו אחריו וימחה את שמם
מה לזה הכופר תמה שיחול באנשי ביתו
אחריו אמר כי מה חפצו בביתו אחריו
ומספר חדשיו חוצצו ואחר כן התחיל
לבאר שאין תקוה אחר המות אם כן לא

נשאר תוחלת אלא שזה עונה ושבחת
תהיל להפלא אך לא עזב עבד כריאת
כן אדם ובורא אותו עזב הנהגתו הלא
כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני וזאת
היא אחת מהדיעות הנאמרות בהשגחה
ואשר האמינוהו קצת המעיינים וכבר
ידעת מאמר החכמים שדעת איוב הוא
כתכלית הרע ואמרו עפרא בפומיה
דאיוב ואמרו בקש איוב להפך קערה
ואמרו איוב כופר בתחיית המתים היה
ואמ' נסכן עליו והתחיל מחרף ומגדף אבל
אמ' ית' לאליפז ולרעיו כי לא דברתם אלי
נכונה כעבדי איוב אמרו חכמים בהתנצלו
על זה אין אדם נתפס על צערו ר"ל שלא
נחשוב חטאו לחוזק מכאוביו וזה המין מן
הצערים אינו מענין זה המשל ואמנם
כבת זה הגלה שאבאר לך עתה והוא שכי
מזה הדעת אשר הוא כתכלית הטעות
והביא מופת על טעותו כי אמנם שזה הו
היעולה על הדעת ועל הנראה ממנו תחלה
וכל שכן למי שיחולו עליו המכות והוא
יודע בעצמו שלא חטא וזהמה שאין מה
מחלוקת בו ולזה יחס זה הדעת לאיוב
אלא שהוא אמר כל מה שאמר שלא היה
לו חכמה ולא ידע הש' כי אם בקבלה
כמו שידעוהו אנשי התורות אבל כשידע
הש' ידיעה אמתית הודה שההצלחה
האמתית אשר הוא ידיעת הש' הוא
מוכנת בלא ספק לכל מי שידעהו ולא ת
יערכנה על האדם צרה
מכל הצרות כלן
ואמנם
היה איוב מרמה אלו
שיחשבו ההצלחות שהם התכליות כבריאו
והעושר והבנים כלי עור שהיה יודע הש'
על דרך הגדה וספור ולא על דרך עיון
ובזמני זה היה במבוכות ההם ואמר

אזן שמעתיך ועתה עיני ראתך על כן
אמאס ונחמתי על עפר ואפר׳ כאלו אמ׳
הדברים כפי הענין על כן אמאס כל אשר
הייתי מתאוה ונחמתי על היותי בתוך עפר
ואפר כמו שהוא ענינו והוא יושב בתוך
האפר׳ ומפני זה המאמר האחרון המורה
על ההשגה האמתית נאמר בו אחר כן כי
לא דברתם אלי נכונה
כעבדי איוב״

ואמנם

דעת אליפז בזה המאמ׳
הוא גם כן אחת מן הדעות הנאמרות בהש׳
בהשגחה וזה שהוא אמר שכל מה שהיה על
איוב הוא חלו בדין היו לו חטאים היה ראוי
לו עליהם זה והוא אמרו לאיוב׳ הלא רעתך
רבה ואין קץ לעונותיך׳ אחר כן התחיל
לאיוב שזה שאתה חושב אותו ומשען עליו
מיושר הפעולות ולכת בדרכים המועילים
אינו ענין מחייב שתהיה שלם אצל השם
עד שלא תיענש הן בעבדיו לא יאמין ובמלא׳
ישים תהלה׳ אף שכני בתי חמר׳ ולא סר
אליפז כל לכתו זה הדרך ר״ל האמינו שכל מה
שישיג האדם שהוא במשפט וחסרונותיו
כלם אשר נתחייב בעבורם העונש תעלם
ממנו השגתם ומפני מה נתחייבנו בעבורם״
אבל דעת בלדד השוחי בזאת השאלה
הוא אמונת התמורה והגמול שהוא אמר
לאיוב שאלו הקורות העצומות אם אתה
נקי ואין לך חטא סבתם הגדול הגמול
ויומר לך הטובה שבתמורות וזה כלו טוב׳
לך להרבות הטובה אשר תשיגהו לעולם
הבא והוא אמרו לאיוב אם זך וישר אתה
כי עתה יעיר עליך ושלם נות צדקך׳
והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגא
מאד׳ וכבר ידעת פרסום זה הדעת
כי ענין ההשגחה זה וכבר בארנוהו״

נמשך אחר הדבר ולא
סבה כלל ולא יאמר למה עשה
מה עשה זה ומפני זה לא יבקש
לא גזרת חכמה בכל מה שיעשהו
שעצמתו ואמתתו מחייבים שיעשה
שירצה ואנחנו מקוצרים לדעת
חכמתו אשר מדיעה ומשפטה
מה שירצה לא לסבה אחרת וזה
לאיוב׳ מי יתן אלוה דבר ויפתח ש
ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים
ודע כי ישה לך אלוה מעונך׳ החקר
תמצא אם עד תכלית שדי תמצא
ועתה ראה והתבונן איך הוצע זה
בלבל בני האדם והביאם לדעות
הקדמוני לפרשם בהשגחה ושם
וזכרון כל מה שחייבתהו החלוקה
לאחד מן הנודעים בעולם בהשי׳
ובחכמה אם היה משל או אמרו
אם היה ענין שאירע ויהיה הדעת
לאיוב הולך על דרך ארסטו״
אליפז הולך על דרך דעת תורתנו׳
ודעת בלדד השוחי הולך על
המעתזלה״ ודעת
הנעמתי על דרך
האשעריה׳ וזו היה הדעות הק
בהשגחה ואחר כן התחדשו דעת
אחר והוא המיוחס לאליהוא וזה
אצלם ונזכר שהוא קטן מהם בש
בחכמה והתחיל לנערם מחות
ויחס לו הסכלות בנערים וזרתו
באו עליו הצרות והוא עשה טוב
לשבח כענין וזה וכן אמר על ש
רעיו שנפסדו עצם לרב זקנתם
דברים וחידות נפלאות כשיתבונן

עניני ... ם במלות אחרות
בבאורם כי הוא לא יצא מענין
והוכחו באיוב ותאר השם ביושר
פלאותיו במציאות ושהוא ית' לא
בעבודת העובד ולא במרד המורה
רה' ואלו הענינים כלם אמרו חביריו
עם ההסתכלות הטוב יתבאר לך
הנוסף אשר הביא והוא היה הכונה
ם הענין ההוא לזולתו מהם' ואחר
עניו כל מה שאמרוהו כמו שהם
יוב ושלשת רעיו ישיב כל אחד
הענין אשר זכרו האחר כמו שזכרת
להעלים הענין המיוחד בדעת כל
ער שיהיה הנראה להמון שדעת
עת אחת מוסכם עליו ואין הענין כן
נין אשר הוסיפו איהו לא זכרו אחד
הוא אשר המשילו כהלצת המלאך
שהענין המפורסם והידוע שהאר
ער שהגיע לשערי מות ויתיאשו
אם יהיה לו מלאך שיליץ ויעתיר
איזה מלאך שיהיה תקובל עתרתו
יקוממו כלשונו ויציל החולה ההו
ענייו הטובים אבל לא יהיה זה
לא יהיה שם עתירה והלצה מרבקת
בל פעמים שלש אמור אם יש עליו
מליץ וגו' וכאשר ספר עניני הנחל
בשמחתו בשובו אל ענין בריאותו
כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם
זה הענין בארו איהו לבדו והוסי
ה שאמר לפני זה הענין בתאר
ה באמרו כי באחת ידבר אל ובשתי
ירנה' בחלום בחזיון לילה בנפול
על אנשים' ואחר כן התחיל
לחוק זה הדעת בספר ענינים ...

ונשיב תהרו והוא ענין כי עמהם עניני רבי
מעניני בעלי חיים ר"ל בא המגפה באמרו
רנע ימותו וחצות לילה' והיות המלחמו
חזקות' ירוע כבירים לא חקר ויעמיד
אחרים תחתם והרבה מאלו הענינים וכן
תמצא זאת הנבואה אשר באה לאיוב
אשר התבאר לו ממנה טעותו בכל מה
שדמה לא סר בה מספר ענינים טבעיי
אם ספור יסודות או ספור טבעים ממיני
בעלי חיים לא דבר אחר ואשר זכר שם
מספור שחקים ושמים וכסיל וכימה לענין
מעשיהם באויר הקרוב לנו והיתה הערתו
כלה אליו ממה שתחת גלגל הירח וכן עוי
איהו התעורר ממיני בעלי חיים ואמר
מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים
יחכמנו' ורוב מה שהאריך בביאור ההו
היה בתאר לויתן אשר כלל סגולות גשמיו
מפוזרות בבעלי חיים ההולך והשוחה
והמעופף כל אלו הענינים היתה הכונה
שאלו הענינים הנמצאים בעולם ההויה
וההפסד לא יגיע דעתינו להשיג איכות
התחדשם ולא לציור מציאות זה הכח
הטבעי בהם איך התחלתו ואינו דבר
שידמה למה שנעשהו אנחנו איך משתו
שתהיה הנהגתו ית' להם והשגחתו להם
דומה להנהגתינו מה שננהיג או השגחת
כמה שנשגיחבו אבל הראוי לעמוד אצל
זה השיעור ולהאמין בו שהוא ית' לא
תתעלם ממנו תעלומה כמו שאמר אליהו
כי עיניו על דרכי איש וכל צעדיו יראה'
אין חשך ואין צלמות להסתר שם פועלי
און' אמנם אין ענין השגחתו כענין
השגחתינו למה שננהיג ולא יקבצם גדר
אחד כמו שיחשוב כל נבוך ואין ביניהם
שתוף כי אם בשם לבד כמו שלא תדמה

ובהבדלות הפעולות הטבעיות מן
הפעולות המלאכותיות כן הוא הבדל
ההשגה וההשגחה והכונה האלהית ז
לענינים ההם הטבעיים מהנהגתינו וכ
והשגחתינו וכונתינו האנושיית למה
שנהיג עליו ונכוין אליו׳ ואת היתה
כוונת ספר איוב כלו רל׳ לתת זאת הפנה
באמונה ולהעיר שילמדו הראיה מן
הענינים הטבעיים עד שלא תטעה
ותבקש ברמיונך שתהיה ידיעתו או
כונתו והשגחתו והנהגתו ככונתינו ית
והשגחתינו והנהגתינו וכשידע האדם
זה יקל עליו כל מקרה ולא יוסיפו עליו
ספקות על השם ית ואם ידעו ואם לא
ידע או ישגיח או יעזוב אבל יוסיף אליו
אהבה כמו שאמר בסוף ואת הנבואה
על כן אמאס ונחמתי על עפר ואפר׳ כמו
שאמרו עושין מאהבה ושמחין ביסורין׳
ואתה כשתסתכל בכל מה שאמרתיו
ההשתכלות שצריך להסתכל בו בזה
המאמר ותעיין עניני כל ספר איוב יתבאר
לך הענין ותמצאני שכבר כללתי ותפסתי
כל עניניו לא ימלט ממנו דבר אלא מה שב
בסדר הדברים והמשך המשל כמו
שבארתי לך פעמים בזה המאמר׳׳

פרק כד

ענין הנסיון גם כן
מסופק מאד והוא
הגדול שבמס...קים כמו שאבאר בזה
הפרק אמנם מה שהוא מפורסם לבני
אדם מענין הנסיון והוא כשיביא השם
באיש מכות ומקרים מבלתי שיקדם לו
חטא הוא כדי להרבות שכרו׳ ואת הפנ
לא נזכרה בתורה בלשון מבואר ואין בה
מה שיראה פשוטי זה הענין אלא מקום

אחד וזה ענינו׳ אבל פנת התורה הוא
הדעת הוא אמרו עליו ית׳ אל אמונה ואין
עול ולא כל החכמים גם כן רוא אין וה הדעת
ההמוני שהם כבר אמרו אין מיתה בלא
חטא ולא יסורין בלא עון׳ וזה הדעת הו
מה שצריך שיאמינהו כל בעל שכל לא
שייחס לשם העול חלילה לו ממנו ית
שיאמין נקוי ראובן מהעון ושלמותו ו
התחייב מה שחל עליו׳ אמנם הנראה
מהנסיונות הנזכרות בתורה במקומות
ההם שהם באו בענין הנסיון והבחינה ע
שידע השם אמונת האיש ההוא או ית
האומה או יכולת עבודתו וזה הענין הוא
המסופק הגדול וכן שבענין העקדה אש
לא ידעה בלתי השם והם שניהם ואמר
להם עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ונו׳
וכן אמרו כי מנסה יי׳ אלהיכם אתכם לדעת
הישכם אוהבים׳ והנני מתיר לך כל
הספקות האלו׳׳

דע כי כל נסיון שבא בתורה
אין כונתו וענינו אלא כדי
שידעו בני אדם שצריך להם לעשותו
ומה שראוי להם להאמינו וכאלו ענין נסיון
שיעשה מעשה אחד אין הכונה גוף
המעשה ההוא אבל הכונה שיהיה משל
שילמדו ממנו וילכו אחריו באמרו לדעת
הישכם אהבים׳ ואין פירושו שידע הש
זה כי הוא כבר ידעו באמרו כי אני יי׳
מקדשכם׳ אשר ענינו שידעו האומות
כן אמר כי כשיקום איש מתפאר בנבוא
ותראו אותותיו המביאות לחשוב אמת
בדבריו דעת שהוא ענין שרצהו השם ית׳
להודיע האומות שעור שמרכם תורתו
והשגתכם אמתתו ושאינכם נפתים לתסת
המסית ולא תפסד אמונתכם בשם למען

ימה שהוא קיים זה הקיום אשר
[ה]ביטו ינסו לעשות מופת מפני שהוא
קריאה אל הנמנעות כי לא יוכל לעשות
המופת רק לאומר האפשר כמו שבארנו
במשנה תורה ואחר שהתבא
הענין לדעת הנה הוא שידעו בני אדם
כן אמרו למען ענתך לנסותך לדעת את
אשר בלבבך התשמור מצותיו אם לא
ענינו לדעת האומות זה ושיתפרסם בעו[לם]
שמי שיעתן בעבודתו יכלכלהו מאשר
לא יחשוב ועל זה הענין בעצמו כמו
בתחלת תורתו למען אנסנו הילך בתורתי
אם לא רוצה בו שיבחן בזה כל בוחן
ויראה אם ההמסר לעבודתו מועילו ומספ[יק]
או אינו מספיק אמנם אמרו גם כן במן
פעם. שלישית המאכילך מן במדבר
ארבעים שנה אשר לא ידעון אבותיך
למען ענותך ולמען נסותך להטיבך ר
להטיבך באחריתך הוא לחשוב
שפעמים יענה השם איש להרבות שנוי
ואין הענין כן אבל ענין או הדברים אחד
משני ענינים האחד מהם הוא הענין
הנכפל במן במאמר הראשון והשני וזה
להודיע אם ההמסר לשם מספיק בכלל
בכלכלה ומניח מן העמל והטרח אם אין
או יהיה ענין לנסותך להרגילך מאמו[ר]
לא נסתה כף רגלה הצג על הארץ מהתענ[ג]
כלו הוא אומר שהוא ית' הקדים להרגילכ[ם]
הטרח במדבר להרבות טובתכם כשתכנ[סו]
כשתכנסו לארץ וזה אמת כי היציאה מן
הטרח אל המנוחה יותר ערבה מההתמד[ה]
על המנוחה וידוע שזולת טרחם ועמלם
במדבר לא היו יכולין לכבוש את הארץ
ולהלחם ביושביה והנה אמרה התורה ב
זה כי אמר י"ם פן ינחם העם בראותם

תנו רבנן

לנסות אתכם

היום דרך המדבר כי המנוחה תסיר
הגבורה ויצוק הפרנסה והעמל יתן
הגבורה והוא הטובה הבאה בזה הענין
באחריתם ואמרו לבעבור נסות אתכם
בא האלהי הוא הענין בעצמו הנאמר
במשנה תורה במי שהתנבא בשם ע"ז כי
מנסה י"י אלהיכם אתכם אשר כבר בארנו
ענינו כן הנה במעמד הר סיני אמר להם ז
אל תיראו כי זה המראה הגדול אשר
ראיתם לא היה רק להגיע לכם האמת
בראות עין בעבור שכשינסה השם אתכם
בנביא שקר או סתירת מה ששמעתם
אותו להודיע שיעור אמונתכם שתהיה
על אמונתכם ולא תמעד אשורכם ואו
היה בא שליח אליכם ואומר לכם מה
שנלי ולא תשמעוהו והיה אפשר ת
שתחשבו לאמת מה שכפי זה ולתיכשב
לכם בסתירת מה שאגיד אותו לכם לה'
ששמעתם אותו בזה המראה "
ואמנם ענין אברהם בעקדה כלל שני
ענינים גדולים הם
מפנות התורה "

הענין

האחד להודיע או תנו
גבול אהבת השם ויראתו עד היכן מגע
וצוה בזה הענין אשר לא ידומה לא נתין
ממון ולא נתינת נפש אבל הוא המופלג
מכל מה שאפשר שיבא במציאות ממ
שלא ידומה שטבע בני אדם יטה אליו
והוא שיהיה איש עקר בתכלית הכוסף
לולד ובעל עושר ואיש נכבד מאד ובוחו
שישאר מזרעו אומה ונולד לו בן אחר
היאוש איך יהיה חשקו בו ואהבתו אותו
אבל ליראתו השם ית' ולקיים מצותו בו
לולד ההוא והניח כל מה שקוה בו
והשכים לשחוט אותו אחר מהלך ימים

האחד להודיע

כי אתה היה רוצה לעשותו לשעתו כבא ה
המצוה אליו והתפעלת כילה בבלתי
דהשתכלות ואכמם עשותו זה אחר ש
מעת בא המצוה אליו והיה המעשה
במחשבתו והסכלות אמתי ובחינת
מצותו ואהבתו ויראתו ושאין צריך
להשנות לענין אחד ולא לעורר הפעולות
כלל כי אברהם אבינו לא מהר לשחוט
יצחק מפחדו מהשם ית' שיהרגהו או
ירוששהו אבל למה שיתפרסם לבני אדם
באהבתו ית' ויראתו לא לתקות הגמול
ולא לפחד עונש כמו שבארנו במקומות
רבים ואמר המלאך לו כי עתה ידעתי
כי ירא אלהים אתה ר"ל שבזה המעשה אשר
בו תקרא ירא אלהים גמור ידעו כל בני אדם
גבול יראת י"י מה היא' ודע שכבר חזק
בתורה זה הענין ובארו ואמר שתכלית
התורה כלה בכל מה שכללה אותו ממצות
עשה ומצות לא תעשה ומיעדים וספורי'
אמנם הוא דבר אחד והוא יראת השם ית'
כמו והיה אם לא תשמור לעשות את כל
דברי התורה הכתובה בספר הזה ליראה
את השם הנכבד והנורא הזה' זהו אשר
משני הענינים המכונים
בעקידה"

הענין

השני להודיענו איך יאמי ע
הנביאים באמתת מה שבואם בנבואת השם
בנבואה שלא יחשוב החושב בעבור
שהוא בא בחלום ובמראה כמו שבארנו
ובאמצעות הכח המדמה שפעמים ת
לא יהיה מה ששמעהו או מה שיומשל
להם אמת או יתערב בו קצת ספק ורצה
להודיענו שכל מה שיראה במראה הנבו
הוא אמת ויציב אצל הנביא לא יסופק ה
בדבר ממנו מאומה ודינו אצלו כדין הענינים
הנמצאים כלם המושגים בחושים או

שכל ומפת זה הסכים אברה
את בני [illegible] אשר את בנו
על פי שהיתה המצוה [illegible] אבה
במראה חלום והיה הנביא שם
של נבואה אותה אינו כספק
ששנהו במראה הנביא לא
משככים לעשות מה שאבנה
ולא היה מוצא זה בנפשו לעשות
המעשה הגדול כספק ובאמתת
שיהיה זה הענין על ידי אברהם
ה"ל העקדה כי אברהם אבינו הוא
להודיע היחוד ולקיים הנבואה
זה הדעת אחריו תמיד ולמשוך
אליו אמר כי ידעתיו למען אשר
את בניו ואת ביתו אחריו"
שנמשכו אחר דעותיו והאמיתיות
המשכיות ממנו כן צריך שישמ
הדעות הנלקחות מפעולותיו כל
הפעלה אשר אמת בה פנת אמת
והודיענו בה תכלית יראת י"י ואה
להיכן תגיע מעלתן צריך שעב
הנסיונות לא שהשם ית' ירצה
אדם ולבחון אותו עד שידע מה
היה יודע מקודם חלילה והוא הי
שזכרו הסכלים הפתאים [illegible]
ידיעה
הפעולות
[illegible] הדעת בה
לארבע ענות [illegible] אם פעולה
פעלת שחוק או פעולה להריק
טובה' אמנם פעולה אשר יא
להריק הוא הפעולה אשר
תכלית אחת ולא השיג התכלית
ימנעוה מונעים' שאר השמ
יאמרו והדבר הפנים טרחות
שטרח לבקש איש ולא ימצאהו

לא תהרוין כשזור והמ[illegible]
[illegible]ותו ושרתו [illegible]
כשלא ירפא [illegible] הפעולה
ש בהם [illegible] ולא [illegible]
ופעלת זה [illegible] היא הפעלת
איכון בה תכלית כמו שיתעסקו
ארם [illegible] כשהם [illegible]ים ובן
מ[illegible]עים זה נבחלים ופעלת
היא הפעלה אשר יכון התכלי
רל שיכון בה ענין בלתי הכרחי
[illegible] תועלת גדולה כמו שירקוד [illegible]
[illegible]ת והתעמלות להיטיב העכול
[illegible] מינשים שתכליתם לשחו
[illegible]מר זאת הפעולה שחוק בלי ספק
[illegible] כפי [illegible] הפועלים ושלמותם
[illegible]כרים רבים שהם הכרחיים או
[illegible] גדולה אצל [illegible]ים ואצל אחר
[illegible] בהתעמלות הנז' כפי
[illegible] אשר הוא הכרחי להתמיד
[illegible]ות [illegible] שצריך אצל מי שירע
[illegible]הרפואות [illegible] שה[illegible]לתר
[illegible]עצל אנשי ה[illegible] אשר יעשה
[illegible]ההתעמלות להת[illegible] בו הבריאות
[illegible] בכבוד או האבקות או מי שיכר
[illegible] גדרת המשימה או [illegible] יכון
[illegible] [illegible] הקולמוס ועשית
[illegible] יהיה אצלם [illegible] סכלים פעולת
[illegible] החכמים אינו שחוק
[illegible] הטובה היא הפעולה אשר עשה
[illegible] תכליתו נכבדת [illegible] הכרחית
[illegible] [illegible] תכליתו [illegible] וזאת
[illegible] לפי שאין להחוקי [illegible]לה
[illegible] שכל פועל פעולה אחת אפש
[illegible] תכלית [illegible] אשר [illegible] א יכון בה
[illegible] תכליתם [illegible] פעמים תהיה נכבדת
[illegible] תהיה פחותה ופעמים לא תגיע [illegible]

פעולות [illegible] [illegible] תגזרו [illegible]
בתכלית ואחר באר זה אומר שאי אפש
[illegible] שכל לא אמר [illegible]
[illegible] תכל או שחוק אסוג לפי דעתנו
[illegible] לפי [illegible] מדעמשך אחר התורה
[illegible] [illegible] טובות
אמ[illegible] [illegible] כל אשר עשה [illegible]
טוב מאד וכל מה שעשה ה[illegible]
בכלל דבר הפועל והוא הוא הכרח
במציאות הדבר ההוא המזון או [illegible]
מאד והמשל בו מזון בעלי חיים הכרחי
בעמידתו ומציאות העין לו מועיל מאד
בהשארו ולא כוון במזון אלא השאר בעלי
חיים [illegible] זמן ולא כוון בחושים אלא
התועלות המגיעות לבעלי חיים בהשגה
ובן הוא נסדרת הפילוסופי שאין כוונת
הטבעיים כלם דבר על דבר עד ההו[illegible]
רל שכל מה שאינו מלאכותי הם כלם
פעולות שבוקש בהם תכלית אחת א[illegible]
הפריש בין שנדע התכלית ההוא או לא
נדעהו אמנם זה הכת מאנש ה[illegible]
שחשבו [illegible] לא יעשה דבר בתכלית
ואין שם סבות ולא מסבבים אלא פעולתו
כלם לפי הרצון ולא יבוקש להם תכלית
ולא יאמר למה עשה זה [illegible] יעשה כה
[illegible] [illegible]
פעולות [illegible] אין [illegible] נחלק
התכליות יתר [illegible] פעולות הבל
[illegible] הבל לא יכון תכלית והוא
[illegible] [illegible] והשם אל
או [illegible] [illegible] אליו לא
תכלית [illegible] [illegible] אך שיהיה
[illegible] [illegible] שחוק [illegible]
[illegible] ומפורסמת מתחלת המחשבה [illegible]
[illegible] מי שחשב שהקון [illegible]
לשחוק [illegible] [illegible]